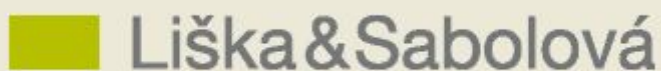

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Uplatnění nároků z akvizičních smluv

Na serveru www.epravo.cz v sekci Soudní rozhodnutí byl dne 25. 3. publikován judikát Nejvyššího soudu (29 Cdo 5452/2008 ze dne 26. 10. 2010) na téma uplatnění nároků z uzavřené smlouvy o převodu obchodního podílu. Toto rozhodnutí sice nepřináší nějaké převratně nové argumenty, ale právníci působící v oblasti akvizičních transakcí jej určitě přivítají. Judikatury na toto téma je málo, otazníků (např. v souvislosti s možnostmi limitace náhrady škody) naopak relativně dost. O to větší význam pro praxi má každé rozhodnutí vyššího soudu, zejména pokud se dá do určité míry zobecnit a jeho závěry aplikovat na převody nejen obchodních podílů, ale i akcií (jak je tomu i v tomto případě). V této souvislosti snad neuškodí malá rekapitulace toho, jak převodní smlouvy při prodeji akcií nebo obchodních podílů koncipovat, zejména s ohledem na případné uplatňování budoucích nároků.

V uvedeném rozhodnutí přiznal Nejvyšší soud kupujícímu obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným ochranu vyplývající pro kupní smlouvy z úpravy nároků z vad zboží dle ustanovení § 436 a násl. obchodního zákoníku. Shora uvedený závěr učinil Nejvyšší soud i přesto, že došel k názoru, že obchodní podíl zbožím ve smyslu zákonné úpravy není. Vycházel přitom mj. z faktu, že pro nabyvatele akcií takový režim platí díky odkazu v § 13 zákona o cenných papírech a není zjevný důvod, proč poskytovat nižší právní ochranu nabyvatelům účasti na jiném typu společnosti (s.r.o.) K uplatnění nároků z vad zboží je podle Nejvyššího soudu *potřeba, aby si strany smlouvy o převodu obchodního podílu dohodly, jaké „vlastnosti“ musí obchodní podíl, resp. – zprostředkovaně – podnik společnosti, o jejíž obchodní podíl jde, mít*. Ve vztahu k takto dohodnutým vlastnostem obchodního podílu, resp. k němu příslušejícímu podniku, lze právní úpravu odpovědnosti za vady podle Nejvyššího soudu použít.

Z § 436 obchodního zákoníku vyplývají nároky, kterých se může domáhat kupující při podstatném porušení smlouvy (relevantní je odstranění vad, sleva z kupní ceny a odstoupení od smlouvy). Dle ustanovení § 437 obchodního zákoníku je v případě nepodstatného porušení možné žádat buď odstranění vad či slevu z kupní ceny. V tomto smyslu je podle našeho názoru praktické ve smlouvě stanovit, co se považuje za podstatné porušení smlouvy, jinak platí obecné pravidlo vyjádřené v ustanovení § 345 obchodního zákoníku.

V praxi se při psaní převodních smluv různým způsobem řeší otázka, z jakého titulu by kupující mohl uplatňovat své nároky vůči prodávajícímu, pokud po nabytí účasti na společnosti zjistí, že stav převzaté společnosti je horší, než mu bylo v průběhu jednání prodávajícím deklarováno. K deklaraci právního a faktického stavu nejenom vlastního předmětu převodu dle převodní smlouvy (tj. akcií nebo obchodních podílů), ale i podniku společnosti, na které se majetková účast převádí, dochází zpravidla ve formě prohlášení a záruk. Rozsah a míra podrobnosti těchto prohlášení a záruk je pravidelně jednou z největších komplikací při vyjednávání transakční dokumentace, ale právě ve

světlem shora uvedeného judikátu je význam těchto částí smlouvy mnohem zřetelnější. Bez opory ve smlouvě v podobě konkrétního prohlášení či záruky o stavu podniku je totiž pozice kupujícího pro případné uplatňování nároků po vypořádání obchodu značně komplikovaná a smluvní strany by proto měly vyjednávání této části smlouvy věnovat náležitou pozornost.

Jak však postupovat, pokud smlouva podrobné garance ve vztahu k podniku převáděné společnosti obsahuje a po převzetí společnosti nabyvatel zjistí, že její stav neodpovídá prokazatelným tvrzením prodávajícího?

Jedním z možných postupů je náhrada škody, kdy porušení povinnosti prodávajícího představuje nepravdivé prohlášení nebo záruka, škodou je pak zjednodušeně řečeno nižší hodnota převzaté společnosti. Tento koncept je však z hlediska praxe problematický hned ze dvou důvodů. Jednak se v rámci převodních smluv často sjednávají omezení minimální a maximální výše uplatnitelných nároků. S ohledem na kogentní ustanovení § 386 obchodního zákoníku vylučující vzdání se nároku na náhradu škody předem však existují mezi odbornou veřejností dlouhodobě pochybnosti o platnosti takto sjednaných limitů. To má za následek vyšší míru právní nejistoty zejména na straně prodávajícího, který si nemůže být jistý, zda omezení náhrady škody sjednaná na jeho ochranu obstojí i v případném řízení před obecným či rozhodčím soudem. Komentované rozhodnutí Nejvyššího soudu zdůrazňuje další problematický moment pro uplatnění nároků z odpovědnosti za škodu, a to ustanovení § 440 odst. 2 obchodního zákoníku. To vylučuje uplatnění nároků, jejichž uspokojení lze dosáhnout uplatněním nároku z vad zboží z jiného právního důvodu. Například ušlý zisk by proto bylo zřejmě možné uplatnit jen v rámci požadavku na přiměřenou slevu z kupní ceny z titulu vad převáděné společnosti, což je však podmíněno splněním dalších podmínek (včasná notifikace apod.)

Naproti tomu celá úprava uplatňování nároků z vad zboží v obchodním zákoníku je dispozitivní, a neměly by proto být pochybnosti o možnosti sjednat postup a formu, limity a lhůty pro uplatnění vad převáděné společnosti či jejího podniku oproti stavu garantovanému v rámci transakční dokumentace. Právo požadovat náhradu škody, kterou nebylo možné nárokovat ve formě slevy z kupní ceny, popř. právo na smluvní pokutu, která by byla ve smlouvě případně sjednána, zůstává samozřejmě kupujícímu zachována.

Při přípravě smluv o převodu akcií či obchodních podílů je proto podle našeho názoru vhodné z hlediska právní jistoty v maximální možné míře udržet režim a textaci odpovídající uplatnění nároku na slevu z kupní ceny v důsledku vad předmětu převodu. Uplatnění nároku na náhradu škody podle aktuální právní úpravy má svá omezení a pojí se s ním podle našeho názoru ne zcela zanedbatelná právní nejistota.

Lukáš Liška,
advokát

[Advokátní kancelář Liška & Sabolová, s.r.o.](#)

Amazon Court
Karolinská 661
186 00 Praha 8

Tel.: +420 226 219 199

Fax: +420 226 219 111

e-mail: office@liskasabolova.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamená bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)